

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 126 din 06.04.2011

Dosar nr: 44/2011

Petiția nr: 579/27.01.2011

Petent: M G

Reclamat: Ministerul Justiției; Uniunea Națională a Notarilor Publici din România

Obiect: Organizarea concursului pentru notari publici fără măsuri afirmative pentru persoane cu dizabilități locomotorii.

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. M G

I.2. Numele și sediul reclamațiilor

I.2.1. Ministerul Justiției, Str. Apollodor nr. 17, sector 5, București;

I.2.2. Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, Str. General Berthelot nr. 41, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul se consideră discriminat prin nemodificarea regulamentului de organizare a concursului pentru notari publici care nu include măsuri afirmative persoanelor cu dizabilități locomotorii.

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 01.03.2011 la sediul CNCD (filele 22-24 din dosar).

3.3. La audierea din 01.03.2011 părțile s-au prezentat (petentul și a doua reclamată).

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin petiția înregistrată cu **nr. 579/27.01.2011**, (filele 1-9 din dosar), arată următoarele aspecte relevante:

- CNCD a constatat discriminarea lui în 2005 (**Hotărârea 276/2005**), întrucât nu a avut acces la funcția de notar, hotărâre confirmată de hotărârea ICCJ din 2007;
- solicită obligarea primului reclamat la modificarea și completarea regulamentului de concurs pentru notari publici în așa fel încât să prevadă măsuri afirmative pentru persoanele cu dizabilități locomotorii.

4.1.2. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 610/28.01.2011** (filele 10-17), petiția a fost recomunicată.

4.1.3. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 1015/11.02.2011** (fila 18), petentul a depus la dosar documente (filele 19-21).

4.1.4. Petentul a depus la dosar un punct de vedere (fila 92) prin care arată că în conformitate cu decizia ÎCCJ, Ministerul Justiției nu a întreprins demersuri pentru asigurarea cadrului legal corespunzător pentru a se asigura egalitatea șanselor în privința ocupării unui loc de muncă.

4.1.5. Petentul a depus concluzii scrise la dosar, înregistrat la CNCD cu **nr. 1669/08.03.2011** (filele 100-102), prin care arată următoarele aspecte relevante:

- CNCD are competența materială de a se pronunța asupra cauzei;
- cererea de clasare a dosarului lanumărul anterior trebuie respinsă, întrucât fapta de discriminare este continuă;
- excepția lipsei calității procesuale pasive se poate ridica doar în fața unei instanțe.

4.2. Susținerile reclamanților

4.2.1. Primul reclamat, prin **Adresa nr. 16321/2011**, înregistrată la CNCD cu nr. **1384/28.02.2011** (filele 30-31 din dosar), arată următoarele aspecte relevante:

- prin **Hotărârea nr. 276/2005** a CNCD s-a solicitat ca a doua reclamată să înființeze o comisie specială pentru examinarea cunoștințelor de specilitate ale petentului, în vederea susținerii concursului pentru ocuparea unui loc de notar public;

- ministerul și-a exprimat acordul în sensul majorării duratei de examinare peste cele 3 ore pentru petent;

- a doua reclamată a propus o serie de măsuri logistice, a solicitat petentului să se înscrie în concurs;

- petentul nu s-a mai înscris în concurs;

- ulterior petentul a chemat în judecată cei doi reclamați, instanțele însă au decis că ei și-au îndeplinit obligațiile față de petent (ultima soluție: **Decizia nr. 4481/03.12.2008** a ÎCCJ);

- printr-o nouă acțiune petentul a dorit să oblige reclamații prin decizie de instanță să modifice **Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995**, cererea fiind respinsă definitiv prin **Decizia nr. 527/03.02.2010** a ÎCCJ;

- se ridică excepția de necompetență materială a CNCD cu privire la obligarea reclamanților de a modifica regulamentul.

Anexează documente la dosar (filele 32-42).

4.2.2. A doua reclamată, prin **Adresa nr. 1089/28.02.2011**, depusă la dosar cu ocazia audierii (filele 44-47), arată următoarele aspecte relevante:

- solicită clasarea petiției având în vedere faptul că obiectul petiției a fost soluționat anterior de CNCD;
- conform deciziilor de instanță, petentul nu poate accede la un post de notar fără concurs, cum ar dori;
- ridică necompetența materială a CNCD privind modificarea **Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995**.

Anexează documente la dosar (filele 48-91).

4.2.3. Cu ocazia audierii a doua reclamată a ridicat excepția lipsei calității procesuale pasive a UNNPR, având în vedere faptul că regulamentul în cauză este adoptată de primul reclamat, iar UNNPR a făcut demersuri pentru modificare.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Cererea de clasare a dosarului având în vedere soluționarea cauzei prin **Hotărârea nr. 276/2005** a CNCD, ridicată de a doua reclamată, se respinge. Colegiul director reține că în conformitate cu **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, art. 12 alin. 4, „dacă după trimiterea răspunsului se primește o nouă petiție cu același obiect, aceasta se clasează la numărul inițial, menționându-se faptul că s-a răspuns”. **Petiția nr. 579/27.01.2011** nu are obiect identic cu cea soluționată prin **Hotărârea nr. 276/2005** a CNCD, ci se referă la fapte ulterioare, actuale, motiv pentru care nici nu s-a ridicat — nici din oficiu, nici de către părți — excepția de tardivitate.

5.2. Excepția de necompetență materială a CNCD ridicată din oficiu și de către reclamanți se admite în parte, doar cu privire la formularea unei eventuale obligații la adresa reclamanților de a modifica **Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995**. Colegiul director, conform legislației în domeniu și a limitelor stabilite de instanțele de judecată, se pronunță asupra caracterului discriminatoriu al unei fapte și în cazul constatării unei discriminări aplică amenzi contravenționale, eventual formulează recomandări, dar nu poate obliga reclamanții să facă sau să nu facă. Excepția de necompetență materială invocată de a doua reclamată, bazată pe **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008**, se respinge, arătând că decizia se referă la acte normative cu caracter de lege, asupra cărora se poate pronunța doar Curtea Constituțională a României, însă regulamentul care face obiectul petiției nu este o astfel de normă legislativă.

5.3. Se admite lipsa calității procesuale pasive a UNNPR, ridicată de a doua reclamată, având în vedere faptul că a depus diligențele necesare modificării regulamentului, și doar primul reclamat are, conform legii, atribuții privind modificarea lui. O astfel de excepție se poate ridica nu doar în fața instanțelor de judecată, dar și în fața CNCD, întrucât CNCD nu poate constata o discriminare pentru care un reclamat nu este responsabil.

5.4. Privind obiectul petiției, există o opinie majoritară și una separată exprimată de membrii Colegiului Director.

Opinia majoritară exprimată de Asztalos Csaba Ferenc, Gergely Dezideriu, Niță Dragoș Tiberiu, Vasile Alexandru Vasile, Vlaș Claudia Sorina:

5.5. Din petiția adresată CNCD reiese că petentul solicită să se constate faptul că „activitățile celor 2 instituții centrale Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Notarilor Publici sunt de continuare a discriminării și implicit a decide în consecință”, atât în raport de situația sa personală, „cât și față de întreaga categorie a tuturor persoanelor cu dizabilități de specialitate juridică”, cu trimitere la cele reținute prin **Hotărârea CNCD nr.**

276/2005 și la necesitățile și completările corespunzătoare a Regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 36/1995.

5.6. Petentul solicită obligarea Ministerului Justiției și Uniunea Națională a Notarilor Publici la modificarea prin ordin a reglementărilor privind accesul în profesia de notar public, având în vedere situația petentului, de persoană cu dizabilități dar și a tuturor persoanelor cu dizabilități care ar dori să fie primite în profesia de notar public.

5.7. Cu privire la fondul cererii, Colegiul reține că prin Hotărârea nr. 276/2005 a CNCD, menținută de instanțele de judecată prin hotărâre definitivă și irevocabilă, părților reclamate li s-a solicitat înființarea unei comisii speciale pentru examinarea cunoștințelor de specialitate ale petentului, în vederea susținerii concursului pentru ocuparea unui loc de notar public.

5.8. În hotărârea CNCD mai sus amintită, nu s-a impus nicio obligație în sarcina Ministerului Justiției de a modifica, prin ordin, reglementările privind accesul în profesia de notar public.

5.9. Cu privire la aspectele care constituie obiectul petiției, reclamatul a declanșat deja două litigii în instanță, în soluționarea cărora s-a reținut în mod irevocabil că Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România **au respectat Hotărârea CNCD nr. 276/2005** (a se vedea Decizia nr. 4481/03.12.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în dosarul nr. 6278/1/2008 și Decizia nr. 527 din 03 februarie 2010 pronunțat în dosarul 2654/19.06.2009.

5.10. Colegiul director constată că partea reclamată Ministerul Justiției și-a exprimat acordul în sensul majorării duratei de examinare peste cele 3 ore prevăzute pentru susținerea examenului prin care se accede la profesia de notar, iar UNNPR a propus o serie de măsuri speciale din punct de vedere logistic, în vederea susținerii celor două probe de concurs de către petent.

5.11. Însă, deși s-a solicitat petentului să se înscrie la concurs, Colegiul constată că nu acesta nu s-a înscris la niciun concurs de primire în profesia de notar public.

5.12. Colegiul director, apreciază că raportat la petent nu se impune modificarea prin ordin a regulamentului de organizare a concursului de primire în profesia de notar public. Petentul beneficiază de acordul și concursul Ministerului Justiției pentru aplicarea de măsuri afirmative în concordanță cu dizabilitatea petentului, pentru ca acesta să susțină în condiții de egalitate examenul.

5.13. Principiul egalității și al nediscriminării este un drept special, potrivit căruia a discrimina înseamnă a diferenția sau a **trata diferit** două persoane sau două situații, atunci **când nu există nici o distincție relevantă sau a trata într-o manieră identică** două sau mai multe **persoane sau situații care sunt în fapt diferite**.

5.14. În speța de față, partea reclamată a dovedit că dorește să trateze diferit o persoană care se află într-o situație diferită raportat la majoritate.

5.15. Considerăm că principiul egalității și interzicerii discriminării este și o cerință procedurală, o măsură a exercitării drepturilor fundamentale. Ca atare, în exercitarea oricărui drept fundamental trebuie să se asigure egalitatea și interzicerea discriminării.

5.16. Raportat la speță, Colegiul director consideră că introducerea unei prevederi exprese în regulamentul de organizare a concursului de primire în profesia de notar este doar o condiție de formă, în lipsa căreia petentul nu a fost împiedicat și nu este împiedicat să se înscrie la concurs și să beneficieze de măsuri afirmative în organizarea concursului, potrivit gradului de dizabilitate pe care îl are.

5.17. Partea reclamată este obligată de principiile constituționale și legale de a aplica aceste măsuri afirmative, atât raportat la petent cât și raportat la orice altă situație comparabilă care poate să apară în viitor.

5.18. Dacă se procedează în viitor la modificarea regulamentului în cauză, atunci se pot introduce prevederi cu caracter general, cu privire la asigurarea principiului egalității și interzicerea discriminării în procesul de concurs.

5.19. De asemenea, petentul nu poate să reprezinte grupul virtual al persoanelor cu dizabilități, de profesie juriști care ar dori să se prezinte la concursul de primire în profesia de notar public.

5.20. Față de cele de mai sus, Colegiul director cu majoritate de voturi decide:

- respinge petiția reclamantului privind obligarea Ministerului de Justiție și a Libertăților Cetățenești din România de a modifica prin ordin de modificare a regulamentului de organizare a concursului de primire în profesia de notar public, în sensul includerii măsurilor afirmative pentru persoanele cu dizabilități. Considerăm că introducerea unei prevederi exprese în regulamentul de organizare a concursului de primire în profesia de notar este doar o condiție de formă, în lipsa căreia petentul nu a fost împiedicat și nu este împiedicat să se înscrie la concurs și să beneficieze de măsuri afirmative în organizarea concursului, potrivit gradului de dizabilitate pe care îl are.

Opinia separată exprimată de Haller István și Pop Ioana Liana:

5.21. Considerăm că obiectul petiției este lipsa unor măsuri afirmative din **Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995**, care să permită petentului o examinare corectă pentru a accede la funcția de notar public.

5.22. Reținem că petentul nu dorește un tratament preferențial care să-l vizeze în mod excepțional. De regulă, autoritățile publice din România, puse în fața unei situații „incomode”, în loc să reglementeze situația în mod clar, oferă „favoruri”, tratamente speciale. Există o mare sensibilitate în cadrul persoanelor cu dizabilități de a nu fi tratați în mod „special”, ci printr-o legislație care stabilește un tratament corect și de respect față de toate persoanele, inclusiv cele cu dizabilități. Legislația altor țări ține cont de aceste sensibilități.

5.23. Considerăm că petentul a demonstrat interesul lui în modificarea regulamentului, arătând că este dornic de a participa la o examinare corectă, dar numai atunci, când condițiile examinării sunt clar prevăzute de regulament. A participat la o examinare incorectă, a inițiat acțiuni în instanță în acest sens. Lipsa calității procesuale active, lipsa interesului față de modificarea regulamentului nu s-a invocat nici de reclamații, nici de instanțe, nici de Colegiul director al CNCD din oficiu.

5.24. Conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, republicat, *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.25. Regulamentul care face obiectul cauzei reprezintă o restricție care are ca efect atingerea dreptului de a accesa la o profesie pe criteriul dizabilității locomotorii.

5.26. Art. 2 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede: *„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”*

5.27. Considerăm că lipsa includerii unor măsuri afirmative în **Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995**, cu privire la exameniarea persoanelor cu dizabilități locomotorii, reprezintă un comportament

pasiv din partea Ministerului Justiției care defavorizează nejustificat pe de o parte petentul, pe de altă parte orice altă persoană care se află în situație similară, față de persoanele care nu au dizabilitate locomotorie.

5.28. Cu privire la măsurile afirmative, **O.G. nr. 137/2000**, republicat, stabilește: „Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate nu constituie discriminare în sensul prezentei ordonanțe.”

5.29. Arătăm că Ministerul Justiției nu a invocat nici o justificare obiectivă privind nemodificarea regulamentului, arătând doar că nu a fost obligat de instanțele de judecată să o facă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință pentru punctele 1-3, 5-6 și cu 5 voturi pentru și 2 împotrivă pentru punctul 4 din dispozitiv

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Cererea de clasare a dosarului având în vedere soluționarea cauzei prin **Hotărârea nr. 276/2005** a CNCD se respinge;
2. Excepția de necompetență materială a CNCD se admite în parte, doar cu privire la formularea unei eventuale obligații la adresa reclamațiilor de a modifica **Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale, nr. 36/1995**;
3. Se admite lipsa calității procesuale pasive a UNNPR;
4. Petentul nu a fost discriminat conform prevederilor art. 2 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
5. Clasarea dosarului;
6. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

POP IOANA LIANA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

VLAȘ CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 23.05.2011

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.:

H.I.

A.Cs.F (opinia majoritară)

